

1

Elämän sisältö voidaan ja täytyy ymmärtää ei ainoastaan tosiasioiden (ilmiöiden) järjestelmänä, vaan myös immanenttien arvojen järjestelmänä.

Ilmiöitä kuvaavien ja selittävien tieteiden rinnalla on olemassa myös oppialoja, joidenka kohteena eivät ole ilmiöt eivätkä tosiasiat, vaan immanentit arvot.

Tällaisia oppialoja tulee nimittää *aksiologisiksi*.

Aksiologisiin oppialoihin kuuluu myös estetiikka, joka selittää esteettisen arvon olemusta.

2

Esteettinen arvottaminen on jonkin *esteettisen tarkastelun* kohteena olevan kuvan esteettisen merkityksen tiedostamista.

Esteettistä tarkastelua ei tule ymmärtää ainoastaan kyseisen kuvan passiiviseksi vastaanottamiseksi. Esteettinen tarkastelu tulee kyseeseen vain silloin kun tarkasteltavaa kohdetta lähestytään erityisellä tavalla.

3

Esteettistä ei tule sekoittaa kauniiseen. *Kauneus* merkitsee ainoastaan sitä, että kyseistä kuvaa on helpompi lähestyä esteettisesti kuin muita kuvia.

Esteettistä ei tule myöskään palauttaa *mielihyvän tunteeseen*. Esteettinen kuva voi aiheuttaa kyseisen tunteen, mutta sen aiheuttaminen ei tee siitä esteettistä.

Ainoastaan esteettinen lähestymistapa paljastaa kuvan esteettisen arvon — täysin riippumatta siitä, liittyykö kuvaan miellyttäviä vai epämiellyttäviä tunteita.

4

Esteettistä lähestymistapaa luonnehtivat seuraavat vaatimukset:

- Sen tulee olla *vapaata*.
- Sen liikkeelle panevana voimana tulee olla *Eros*.
- Sen tulee olla *luovaa*.

5

Esteettisen lähestymistavan vapaus ilmenee seuraavasti.

Tarkastettava kuva tulee irroittaa esineellisyydestä, so. erottaa roolista ilmiömaailmassa.

Tämä vaatimus edellyttää samaa intressittömyyttä esinettä kohtaan, josta on muodostunut (**Kantin** aikana) estetiikan peruseriaate.

Tarkastettava kuva täytyy *eristää*. Tarkastelijan tietoisuuden täytyy erottaa se ympäristöstään.

6

Eristettyä kuvaa tulee tarkastella itseensä sulkeutuneena *kokonaisuutena*, joka muodostaa itseriittoisen *ykseyden*.

Kuvan kokonaisuuden tiedostaminen on mahdollista vain, jos huomio keskitetään kuvan sisäiseen *tasapainoon*.

Kuvan tasapaino ilmenee joko kuvan muodostavien erillisten elementtien oikeana merkityssuhteena (painoarvo) (jossa ilmenee myös erityinen konstruoinnin laki), tai monimutkaisemmassa rakennelmassa epäsointuisten kombinaatioiden vapaana sijoittumisena.

Tämä vaatimus vastaa jossain määrin *harmonian* periaatetta.

ESTEETTINEN LÄHESTYMISTAPA

Aleksandr Meier

7

Kuvan kokonaisuus saa aikaan lisäksi sen, että siinä on tietyllä tavalla muodostunutta *jännitteen värähtelyä*.

Kyseistä jännitteen värähtelyn muotoa kutsutaan dynaamisissa kuvissa *rytmiksi*.

Rytmi on myös staattisissa kuvissa, sillä staattinen kuva saavuttaa esteettisen merkityksensä vain, jos siihen on kätkeyttä liikettä.

8

Jokainen kuva on kooste, useiden eri yksityiskohtien kombinaatio. Kuvan ykseys on *ykseyttä moneudessa*.

Esteettisen kuvan ykseys tulee käsittää *orgaaniseksi*, ei mekaaniseksi ykseydeksi. Ykseys tulee ymmärtää siis kokonaisuudeksi, ei koordinoitujen osien summaksi tai järjestelmäksi.

Mikäli ykseys moneudessa on orgaanista, se edellyttää, että jokainen sen osa tunkeutuu läpi kokonaisuuden merkitykseen ja arvoon. Kokonaisuuden tulee elää sen jokaisessa osassa ja jokaisen osan tulee elää (loistaa) kokonaisuutena.

9

Kokonaisen yhtenäisen kuvan täytyy tulla havaituksi välittömästi koko laajuudessaan, ilman minkäänlaista osasta osaan jatkuvaa asteittaisuutta (edes dynaamisissa kuvissa), jossa yksi osa syrjäyttäisi tietoisuudesta toisen.

Esteettinen lähestymistapa kätkee sisälleen vihjauksen siitä, että laki, jonka mukaan nykyisyys syrjäyttää menneisyyden ja tulevaisuus nykyisyyden, voitetaan.

10

Se, että kuvaan esineenä suhtaudutaan intressittömästi (esteettisen lähestymistavan vapaus), voimistaa sen *kiinnostavuutta* kuvana.

Kuvan kiinnostavuus saa tarkastelijan kiinnittämään siihen huomionsa.

Kuvan vastaanotto voi toteutua vain, jos tietoisuus suunnataan siihen, so. jos kuva ymmärretään aktiivisesti. Aktiivinen tietoisuuden

kohdistaminen vastaanotettavaan kohteeseen on *intentio*.

11

Esteettinen lähestymistapa edellyttää kuvaan suuntautuneen intention jännittymistä *Eroksen* asteelle saakka.

Eros voittaa "minän" sulkeutuneisuuden ja johdattaa hänet toisen elämään, tekee hänet osalliseksi elämästä, joka on molemmille yhteinen.

Eros mahdollistaa tunnesuhtatumisen, *eläytymisen* kuvaan.

Eläytyminen tarkoittaa tarkastelijan *osallistumista* siihen luovaan aktiin, joka antaa kuvassa tietää itsestään.

12

Luova sisältö on ehdoton edellytys kuvan esteettiselle merkitykselle, sillä vain elävä *akti*, ei tosiaan sinällään, voi olla immanentti arvo.

Luovan aktin merkinä oleva sisäinen voima tekee kuvasta *ilmeikkään*.

Luovan aktin ilmaiseminen kuvassa edellyttää myös tarkastelijalta luovaa vastakaikua kuvaan.

13

Esteettinen tapa lähestyä kuvaa on lähestymistä *luovan vastakaiun* avulla.

Luovassa vastakaiussa ei heijasteta jo olemassa olevaa arvoa, vaan luodaan uusi kuva, joka kuitenkin sisäisesti sulautuu edelliseen ja muodostaa esteettisen tarkastelun ja esteettisen — taiteellisen — *toiminnan* ykseyden.

14

Suuri Taiteilija, jonka nimiä ovat Rakkaus, Luoja, Vapaus, on luonut kaikki kuvat — ja vain sen tähden luova, rakastava ja vapaa lähestymistapa voi avata niiden todelliset, reaaliset *arvot*.

24.1.1927, Leningrad

Suomentanut Marko Lönnqvist